2043-0065/012

7.11.02

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS GRAND-PLACE, 18 A BRUXELLES.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment l'article 18 ;

Vu l'arrêté royal du 19 avril 1977 classant les façades et les toitures des immeubles riverains de la Grand-Place à Bruxelles dont l'immeuble dit "La Colline", n°18;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 20 septembre 2001 entamant la procédure d'extension de classement comme monument à certaines parties intérieures de l'immeuble sis Grand-Place, 18 à Bruxelles ;

Vu l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la ville de Bruxelles émis le 28 février 2002 faisant part de la remarque suivante : la proposition initiale de classement portait sur les caves et les mitoyens à l'exception du mitoyen supprimé en 1923 lors de la réunion des n°17 et 18 ainsi qu'au volume de la cage d'escalier hors œuvre et à la façade arrière;

Considérant que le présent arrêté corrige l'étendue de manière à se conformer à la proposition initiale de la Ville ;

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT MET BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN GROTE MARKT 18 TE BRUSSEL.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op het artikel 18;

Gelet op het koninklijk besluit van 19 april 1977 houdende rangschikking van de gevels en de bedakingen van de gebouwen grenzend aan de Grote Plaats te Brussel waaronder het gebouw genoemd "de Heuvel", nr 18;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 september 2001 houdende instelling van de procedure tot uitbreiding van de bescherming als monument met bepaalde delen van het gebouw gelegen Grote Markt 18 te Brussel;

Gelet op het advies van het college van burgmeester en schepenen van de stad Brussel uitgebracht op 28 februari 2002: het oorspronkelijk voorstel tot bescherming omvatte de kelders en de gemene muren, met uitzondering van de gemene muur afgebroken in 1923 tijdens de samenvoeging van de nrs 17 en 18 alsook het uitspringende trappenhuis en de achtergevel;

Overwegende dat het huidige besluit de omvang van de bescherming wijzigt overeenkomstig het oorspronkelijke voorstel van de Stad Brussel;

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE · COLLÈGE RÉGIN DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE · CHANCELLERIE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING · COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPPELIJKE COMMISSIE · KANSELARIJ

Considérant, que dans son courrier du 27 mars 2002, le propriétaire a demandé qu'une nouvelle visite des lieux permette de confirmer la description jointe à l'arrêté entamant la procédure de classement;

Considérant que cette requête , rencontrée lors d'une visite effectuée en date du 5 septembre 2002 ne remet pas en cause l'opportunité du classement ;

Vu l'avis de la CRMS émis en séance du 21 août 2002 ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

Overwegende dat de eigenaars in zijn brief van 27 maart 2002 een nieuwe plaatsbezoek vraagt zodoende dat de beschrijving toegevoegd in bijlage van het besluit houdende instelling van de procedure tot bescherming kan worden bevestigd;

Overwegende dat die bezoek, volbracht is tijdens het plaatsbezoek van 5 september 2002, de opportuniteit van de bescherming niet in het gedrang brengt;

Gelet op het advies van de KCML, uitgebracht tijdens haar zitting van 21 augustus 2002;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatssecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

ARRETE:

Article 1er – Sont classés comme monument les caves, le mitoyen du côté du n°19, le volume de la cage d'escalier hors œuvre et la façade arrière de la maison "La Colline" sise Grand-Place, 18 à Bruxelles, connue au cadastre de Bruxelles, 1ère division, section A, 3e feuille, parcelles nº 1205e en raison de leur intérêt historique et esthétique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Art. 2 - La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 3 - Les conditions particulières de conservation sont les suivantes:

BESLUIT:

Artikel 1 – Worden beschermd als monument de kelderverdieping, de gemene muur met nr 19, het volume van het uitspringende trappenhuis en de achtergevel van het huis "de Heuvel" gelegen Grote Markt 18 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 1ste afdeling, sectie A, 3de blad, perceel nr. 1205e wegens hun historische en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit.

Art. 2 – De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde monumentl omvat het geheel van de percelen en de wegen, alsook de gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 3- De bijzondere behoudsvoor-waarden zijn de volgende:

1. En cas de travaux, le maître d'ouvrage est tenu de prendre, au préalable, toutes les mesures nécessaires à la bonne conservation, au respect et à la mise en valeur de toutes les parties protégées;

2. La conservation des façades implique le maintien des niveaux qui correspondent à leur typologie;

3. Aucune structure portante nouvelle ne peut prendre appui sur la structure des caves ou percer cette structure;

4. Aucun ancrage ne peut être prévu dans les mitoyens autres que ceux correspondant à la typologie de l'immeuble;

1- bij werken aan het gebouw dient de bouwheer alle voorafgaandelijke voorzorgsmaatregelen te treffen voor de goede bewaring, het respect en het in waarde brengen van alle beschermde delen;

2- de bewaring van de gevels houdt in het behoud van de bouwlagen die overeenstemmen met hun typologie;

3- geen enkele nieuwe draagstructuur mag steunen op de kelderstructuur of deze structuur openbreken;

4- geen andere verankering mag worden voorzien in de gemene muren dan degene die overeen-stemmend met de typologie van het gebouw;

Art. 4 – Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 07 -11- 2002

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Art. 4 – De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 07 -11- 2002

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

CHANCELLERIE

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS GRAND-PLACE, 18 A BRUXELLES.

Réf. Cadastrale : Bruxelles, 1ère division, section A, 3ème feuille, parcelles n°1205e

Description sommaire :

Un seul corps de bâtiment couvre désormais la parcelle du n° 18, Grand-Place. L'annexe actuelle de la maison voisine n° 17 déborde à l'arrière de *La Colline*, dans ce qui constituait la cour en intérieur d'îlot du n° 18. Une ruelle passait sous les étages du n° 18 et menait à un réseau de cours et passages qui traversaient l'îlot. En effet, d'après les plans parcellaires du XVIIIème siècle, la parcelle de *La Colline* contenait, en 1769, un corps principal, une cour et une annexe au fond de la cour. Une ruelle séparait les cours des n° 17 et 18 et rejoignait un autre passage qui longeait les arrières bâtiments des n° 19, Grand-Place et n° 24, rue de la Colline, pour ensuite obliquer vers la rue de la Colline.

Situés sous le corps principal et sous l'espace de l'ancienne cour (espace englobé maintenant par l'immeuble voisin), les **caves** étaient à l'origine un unique espace voûté en berceau (voûte globalement conservée, en brique espagnole enduite, ponctuée d'arcs doubleaux en pierre de taille) : cette organisation est semblable à celle des caves des maisons voisines (n° 14 à n° 17 et n° 19). Aujourd'hui, divers cloisonnements recoupent l'espace du sous-sol. Les souterrains sont bordés par un terre-plein, du côté du n° 17, correspondant à l'emprise de l'ancienne ruelle désormais intégrée au rez-de-chaussée du n° 18. La cage d'escalier était à l'origine située au fond des souterrains sous le corps principal, mais cette zone est maintenant complètement perturbée. Un massif plus important sert de fondations à la façade arrière, au bout des souterrains. Ces caves sont maintenant reliées à celles du n° 17 par un passage central (modification datée de 1985) et par l'arrière, sous la zone de l'ancienne cour (unification des caves des n° 17 et 18 après 1920).

Les délimitations originelles du **rez-de-chaussée** ont été modifiées : l'impasse «Brandt Gat» menant à la cour a été supprimée en 1820, le mitoyen commun avec le n° 17 a été entièrement démoli et remplacé par 4 supports en 1923, un nouvel escalier réunit ce niveau aux souterrains (les circulations verticales ayant été perturbées lors de la réunion des n° 17 et n° 18). Le mitoyen avec le n° 19 reste original. L'ancienne façade arrière, qui devait à l'origine être percée de deux fenêtres, semble être à son emplacement premier (la maçonnerie n'a pas pu être examinée). Une cage d'escalier hors-oeuvre lui est accolée (du côté du n° 19, Grand-Place) et déborde dans l'ancienne courette. Il s'agit très probablement de l'emplacement original de l'escalier, accessible depuis un corridor latéral, longeant les deux salles en enfilade du rez-de-chaussée (boutique à l'avant et salle arrière). Ce niveau a été totalement décloisonné en 1919 (AVB TP 25 120), avant même que le bâtiment ait été relié au n° 17, Grand-Place. La façade arrière n'est pas alignée sur les façades arrières des maisons n° 14 à 17, *La Colline* étant plus profonde que ses voisines.

Au XVIIIème siècle, la distribution des **étages** consistait en deux chambres en enfilade (selon un état des lieux daté de 1803, cfr. AVB TP 8593). Au 1er étage, à l'avant, la chambre du Métier (cette maison était le siège de la corporation des Quatre Couronnés) était éclairée par 3 fenêtres ; à l'arrière, le long de la cage d'escalier, du côté de la cour, la cuisine était éclairée par 2 fenêtres.

En 1919, un premier décloisonnement est déjà effectué. En 1947-50, une grande campagne de travaux est réalisée (AVB TP 59456) : l'agencement de l'entresol et des deux étages est complètement remanié. La poutraison originale est remplacée par des poutrelles métalliques enrobées de béton léger. Le plancher du 1er étage est remplacé par du béton armé. Le mitoyen avec le n° 17 est reconstruit en béton, seul le mitoyen

avec le n° 19 est conservé sur toute sa hauteur (mais on note deux percements au niveau de l'entresol). De nouvelles cloisons divisent l'espace. En 1985, lors de la dernière campagne de transformation, un ascenseur est placé au fond du bâtiment. Le niveau du sol (2ème étage) est surélevé, se situant presque à la hauteur des appuis de fenêtre.

Dans les **combles**, 3 fermes de la charpente ancienne sont encore en place (il y en avait 5 à l'origine). Leur disposition est une constante pour les maisons n° 14, 16, 17 et 18 : la première ferme est parallèle à la façade avant et les suivantes sont progressivement décalées pour rattraper l'irrégularité de la forme du bâtiment et le non-parallélisme des façades principale et arrière. Cette remarque est aussi valable pour la poutraison des étages, lorsque les anciens gîtages sont conservés.

Les espaces arrières (ancienne cour et annexe) sont maintenant occupés par l'annexe du n° 17, Grand-Place, plusieurs fois reconstruite dans le courant du XXème siècle. Cette annexe est déjà mentionnée pour partie sur les plans cadastraux au XVIIIème siècle et au début du XIXème siècle.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique et esthétique :

Depuis 1998, l'ensemble architectural de la Grand-Place de Bruxelles est inscrit sur la Liste du patrimoine mondial de l'UNESCO, une reconnaissance sur le plan international de sa valeur exceptionnelle. Pour permettre une valorisation optimale de ce patrimoine, l'Unesco a recommandé d'étendre la protection légale de la Grand-Place à tous les éléments présentant encore un intéret historique et esthétique.

En août 1695, le maréchal de Villeroi, chef des armées de Louis XIV, bombarda le centre de Bruxelles. Les bombes et obus incandescents provoquèrent des incendies ravageants la Grand-Place dont il ne resta pratiquement plus rien. Centre géographique et économique de la ville, la Grand-Place devint rapidement le principal enjeu de la vague de reconstruction entamée immédiatement au lendemain du désastre. De cette époque, qui constitue pour Bruxelles un des événements les plus marquants sur le plan historique et urbanistique, l'immeuble n° 18 constitue un témoin privilégié.

En effet, les plans variés qu'adoptent les maisons de cet îlot, derrière une façade unique, témoignent de l'irrégularité du parcellaire ancien et de la division des propriétés. Malgré les diverses transformations, la maison n° 18 présente encore une partie de ses anciennes délimitations : certains volumes originaux sont préservés tels celui des souterrains avant. D'après la lecture des maçonneries datant de la reconstruction, la typologie ancienne est lisible: corps principal à front de la Grand-Place, escalier en hors-oeuvre et cour en intérieur d'îlot.

Le volume initial du bâtiment reconstruit à l'extrême fin du XVIIème siècle reste compréhensible dans l'ensemble, malgré les nombreux changements occasionnés : cet immeuble présente un intérêt tant du point de vue de sa situation privilégiée, que d'un point de vue historique, typologique et architectural.

CHANCELLERIE

De plus, comme *La Colline* fait partie des bâtiments constituant les *Ducs de Brabant*, elle ajoute à sa valeur intrinsèque une valeur qu'elle tire de la notion d'ensemble, en tant que partie d'un tout qui possède une cohérence forte.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 07 -11- 2002

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

CHANCELLERIE

CHANCELLERIE

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING VAN DE BESCHERMING ALS MONUMENT MET BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN GROTE MARKT 18 TE BRUSSEL.

Kadastrale gegevens: Brussel, 1ste afdeling, sectie A, 3de blad, perceel nr. 1205e

Beknopte beschrijving:

Heden telt het perceel op de Grote Markt 18 slechts één enkel gebouw. Het huidige bijgebouw van het aanpalende nr. 17 strekt zich gedeeltelijk uit over het achterste gedeelte van het perceel van *de Heuvel*, meer bepaald over de binnenplaats van nr. 18. Destijds liep er een straatje onder de bovenverdiepingen van nr. 18 dat naar een netwerk van binnenplaatsen en doorgangen door het huizenblok leidde. Volgens 18de-eeuwse perceelplannen omvatte het perceel van *de Heuvel* in 1769 immers een hoofdgebouw, een binnenplaats en een bijgebouw achteraan op de binnenplaats. Een straatje scheidde de binnenplaatsen van de nrs 17 en 18 en sloot aan op een andere doorgang die langs de achterhuizen van Grote Markt 19 en Heuvelstraat 24 liep om vervolgens af te buigen richting Heuvelstraat.

De **kelderverdieping** bevindt zich onder het hoofdgebouw en de voormalige binnenplaats (nu ingenomen door het aanpalend gebouw). Oorspronkelijk ging het om één doorlopende ruimte met een tongewelf (grotendeels bewaard gebleven en opgetrokken in bepleisterde Spaanse baksteen en voorzien van gordelbogen uit gehouwen steen), zoals in de kelders van de aanpalende huizen (nr. 14 tot nr. 17 en nr. 9). Heden wordt de kelderruimte onderverdeeld door verschillende tussenmuren. De kelderverdieping is omgeven door een ophoging aan de zijde van nr. 17, die overeenstemt met de oppervlakte die het oude straatje eertijds in beslag nam. Dit straatje is heden geïntegreerd in de benedenverdieping van nr. 18. Het trappenhuis lag oorspronkelijk in het achterste deel van de kelderruimte onder het hoofdgebouw, maar dit gedeelte is heden volledig verstoord. Een aanzienlijke onderbouw dient als fundering van de achtergevel, aan het uiteinde van de kelder. Heden is de kelder verbonden met die van nr. 17, via een centrale doorgang (uit 1985) en via een ingang achteraan, onder de voormalige binnenplaats (verbinding kelders nrs 17 en 18 na 1920).

De oorspronkelijke oppervlakte van de **begane grond** werd gewijzigd: de "Brandt Gat" gang die naar de binnenplaats leidde verdween in 1820, de gemene muur met nr. 17 werd volledig afgebroken en vervangen door vier dragers in 1923 en er bevindt zich een nieuwe trap die de benedenverdieping met de kelder verbindt (de verticale verbindingen waren immers verstoord bij de eenmaking van nr. 17 en nr. 18). De gemene muur met nr. 19 blijft origineel. De oude achtergevel, die oorspronkelijk twee vensters moet hebben geteld, lijkt op zijn oorspronkelijke plaats te staan (het metselwerk kon niet worden onderzocht). Tegen de achtergevel is een uitspringend trappenhuis aangebouwd (aan de zijde van Grote Markt 19), op een deel van de kleine oude binnenplaats. Hoogstwaarschijnlijk bevond zich op deze plaats ook de oorspronkelijke trap, toegankelijk via een zijgang die langs de twee opeenvolgende ruimten van de begane grond loopt (winkel vooraan, kamer achteraan). De benedenverdieping werd in 1919 volledig opengebroken (SAB OW 25 120), nog vóór het gebouw verbonden werd met Grote Markt 17. De achtergevel is dieper en sluit niet aan op die van de nrs 14 tot 17.

In de 18de eeuw bestonden de **verdiepingen** uit twee achtereenvolgende ruimten (volgens een plaatsbeschrijving uit 1803, cf. SAB OW 8593). De ruimte vooraan op de eerste verdieping - de

"gildenkamer" – (dit huis was het gildenhuis van de Vier Gekroonden) wordt verlicht door drie vensters; achteraan, langs het trappenhuis, aan de zijde van de binnenplaats, bevond zich de keuken, voorzien van twee vensters.

In 1919 had reeds een eerste afbraak van binnenwanden plaatsgehad. In 1947-50 volgden ingrijpende werken (SAB OW 59456), waardoor de inrichting van de insteekverdieping en de twee verdiepingen volledig veranderde. De oorspronkelijke balklaag werd vervangen door metalen balken met een omhulsel van licht beton, de plankenvloer van de eerste verdieping door een vloer in gewapend beton. De gemene muur met nr. 17 werd in beton gereconstrueerd, zodat enkel die met nr. 19 over zijn gehele hoogte bewaard bleef (weliswaar met twee openingen ter hoogte van de insteekverdieping). De ruimte is heden door nieuwe tussenwanden verdeeld. In 1985, tijdens de laatste verbouwingen, werd een lift geïnstalleerd in het achterste deel van het gebouw. Het niveau van de vloer (tweede verdieping) is verhoogd en bevindt zich bijna ter hoogte van de vensterdorpels.

Op de **zolderverdieping** bleven nog drie (van de vijf oorspronkelijke) spanten van het oude gebinte bewaard. Hun plaats is dezelfde in de huizen nrs 14, 16, 17 en 18: het eerste spant loopt parallel met de voorgevel, de volgende verspringen geleidelijk om de onregelmatige vorm van het gebouw met de niet-parallelle hoofd- en achtergevel op te vangen. Bij de oude, bewaard gebleven balklagen op de verdiepingen treffen we een gelijkaardige situatie aan.

De achterste ruimten (oude binnenplaats en bijgebouw) zijn heden in gebruikgenomen door het bijgebouw van de Grote Markt 17, dat herhaaldelijk heropgebouwd werd in de loop van de 20ste eeuw. Het bijgebouw werd al gedeeltelijk aangegeven op de kadastrale plannen van de 18de eeuw en het begin van de 19de eeuw.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed:

Historische en esthetische waarde:

Het architecturaal geheel dat de Grote Markt van Brussel vormt, is sinds 1998 ingeschreven op de Lijst van het Werelderfgoed van de UNESCO, een internationale erkenning van haar uitzonderlijke waarde.

Om dit stuk erfgoed op optimale wijze tot zijn recht te kunnen brengen, heeft de UNESCO aanbevolen de wettelijke vrijwaring van de Grote Markt uit te breiden met alle elementen die nog een historische en esthetische waarde bezitten.

In augustus 1695 bombardeerde maarschalk de Villeroi, bevelhebber van het leger van Lodewijk XIV, het centrum van Brussel. De brandende bommen en kanonskogels veroorzaakten een verwoestende brand op de Grote Markt, die nagenoeg volledig in de as werd gelegd.

De Grote Markt was het geografische en economische centrum van de stad en vormde dan ook de belangrijkste inzet tijdens de wederopbouw die vlak na de ramp werd aangevat. Het huis op de Grote Markt 18 is een bevoorrechte getuige van deze periode, die voor Brussel één van de markantste historische en stedenbouwkundige gebeurtenissen vormt.

De afwisselende plannen van de huizen in dit huizenblok, die schuilgaan achter één enkele gevel, getuigen van het onregelmatige karakter van de oude perceelindeling. Ondanks de diverse verbouwingen, bewaart

het huis aan de Grote Markt 18 nog een deel van zijn oude oppervlakten, waaronder sommige originele volumes, zoals de kelders vooraan. De oude typologie is nog duidelijk dankzij het oude metselwerk uit de periode van de wederopbouw: hoofdgebouw aan de Grote Markt, uitspringende trap en binnenplaats aan de binnenzijde van het huizenblok.

Het oorspronkelijk volume van het gebouw, dat op het einde van de 17de eeuw heropgebouwd werd, blijft begrijpelijk binnen het geheel, ondanks de vele verbouwingen die het heeft ondergaan. Het volume bezit dan ook een grote waarde, zowel doorzijn bevoorrechte ligging, als op historisch, typologisch en architecturaal vlak.

Aangezien *de Heuvel* deel uitmaakt van het geheel de *Hertogen van Brabant*, bezit het naast zijn intrinsieke waarde ook een bijkomende waarde, als deel van een sterk coherent geheel.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 07 -11- 2002

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

KANSELARIJ

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT PAR EXTENSION COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'IMMEUBLE SIS GRAND-PLACE 18 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT UITBREIDING ALS MONUMENT MET BEPAALDE DELEN VAN HET GEBOUW GELEGEN GROTE MARKT 18 TE BRUSSEL

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

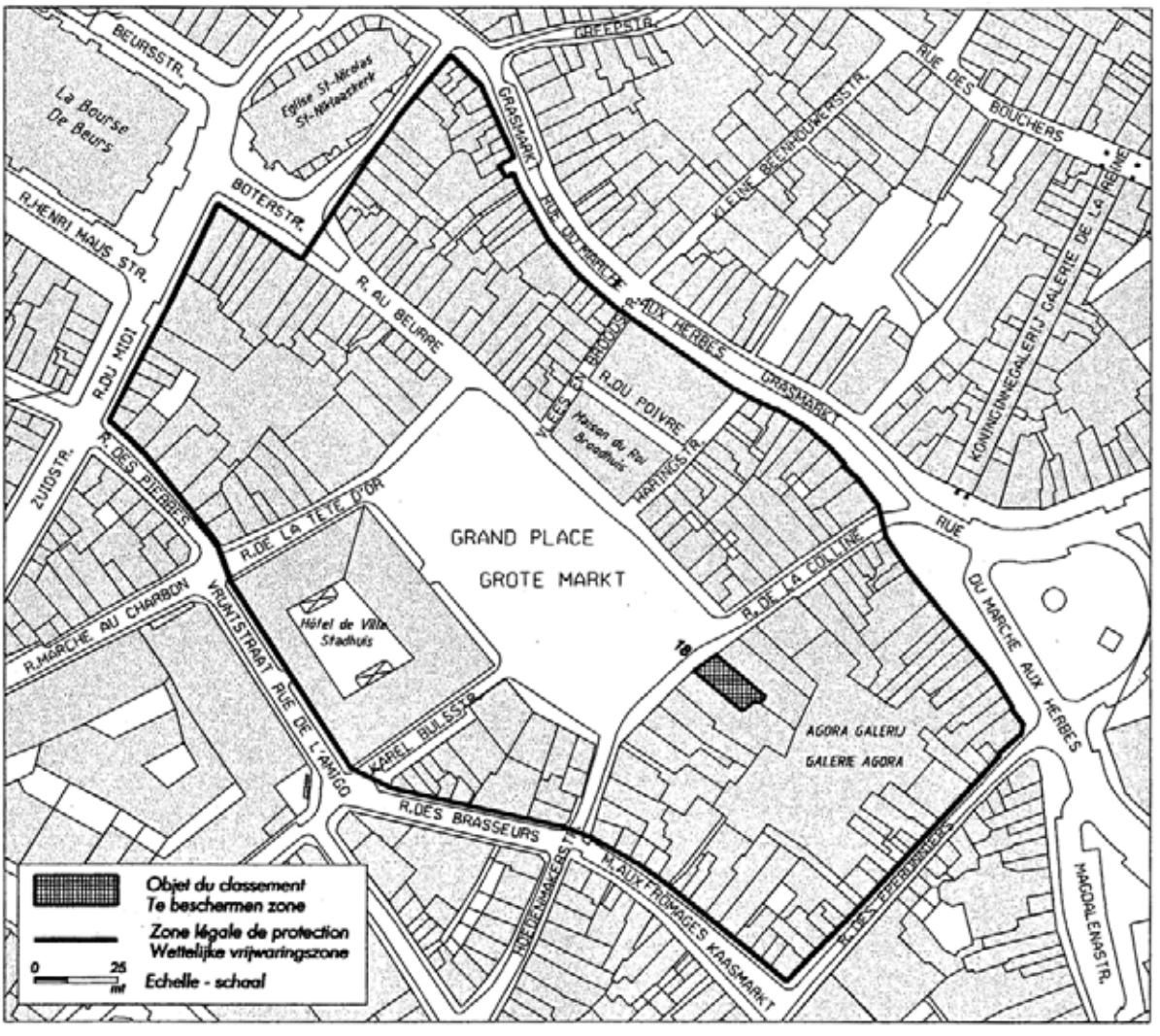

Vu pour être annexé à l'arrêté du 07 -11- 2002

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 07.-11- 2002

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

CHANCELLERIE

KANSELARIJ